

Forslaget om et faseopdelt godkendelsessystem skal endvidere ses på baggrund af, at Adoptionsudvalget har fundet det væsentligt, at der i videst muligt omfang opstilles klare og målbare godkendelseskriterier, hvis opfyldelse kan afklares i en meget tidlig fase af adoptionsforløbet - uden at en individuel vurdering af ansøgerne dog helt kan undværes.

Et mindretal i udvalget (Landsforeningen Adoption og Samfunds repræsentant), der er enig i forslaget om at indføre et faseopdelt undersøgelses- og godkendelsessystem, har anført, at der er behov for at præcisere hensigten med og indholdet i de tre faser, idet en mangel på præcision i formuleringerne kan medføre, at adoptionssystemet udvikler sig til »det værst tænkelige scenario« - nemlig fastholdelse af det nuværende system udbygget med et obligatorisk kursus. Der henvises til betænkningen side 33-35.

3.2.2. Større grad af ensartethed i samrådernes praksis og tilsyn med samrådene

Adoptionsudvalget har anført, at den kritik, der i de seneste års debat har været rejst om uensartethed i samrådernes behandling og afgørelse af ansøgninger om godkendelse som adoptant, næppe helt kan afvises. I betænkningen er som bilag 7 optrykt en statistik over samrådernes og Adoptionsnævnets afgørelser om godkendelse som adoptanter. Som det fremgår af betænkningen side 136, er der tale om en foreløbig statistik. I bilag 2 til lovforslaget er medtaget statistiske oplysninger, der er fremkommet efter afgivelsen af betænkningen vedrørende samrådernes sager om godkendelse af adoptanter i 1996. I bilag 3 til lovforslaget er endvidere medtaget statistiske oplysninger, der er fremkommet i august 1998 vedrørende samrådernes og Adoptionsnævnets sager om godkendelse af adoptanter i 1997.

Udvalget har i lyset af de klare fordele, der er knyttet til, at adoptionssagerne behandles og vurderes regionalt i 16 amtskommunale adoptionssamråd, ikke fundet grund til at overveje en centralisering af disse funktioner. Udvalget har derimod fundet, at der på anden vis bør iværksættes forskellige tiltag med henblik på en større grad af ensartethed i samrådernes praksis.

Et flertal i udvalget (alle bortset fra Adoption og Samfunds repræsentant) foreslår på den baggrund, at Adoptionsnævnets ansvarsområde udvides, således at nævnet fremover skal fungere som tilsynsmyndighed i forhold til samrådene. Flertallet har i den forbindelse lagt vægt på, at Adoptionsnævnet i forbindelse med sin virksomhed som rekursinstans har kendskab til sagsrutinerne og forskelle i samrådernes praksis. Flertallet har endvidere lagt vægt på, at Adoptionsnævnet

som følge af sin sammensætning har en bred sagkundskab til rådighed, og at det har oparbejdet en betragtelig viden om international adoption og tillige er præget af en høj grad af kontinuitet, der må anses for at være af stor betydning for kvaliteten af et tilsyn. Der henvises til betænkningen side 137-138.

Et mindretal i udvalget (Adoption og Samfunds repræsentant) finder, at der er en række argumenter, der taler imod at flytte tilsynet med samrådene og de amtslige opgaver til Adoptionsnævnet.

Mindretallet har anført, at det kan være vanskeligt at se, hvordan en flytning af opgaven fra centralmyndigheden (Civilrettsdirektoratet) kan være forenelig med en styrket indsats på området. Der vil i dette tilfælde kunne skabes tvivl om ansvarsfordelingen mellem Civilrettsdirektoratet og Adoptionsnævnet og i forhold til amtskommunerne og Indenrigsministeriet.

Mindretallet har endvidere henvist til, at Adoptionsnævnets medlemmer har kompetence med hensyn til konkrete forhold i forbindelse med godkendelse af adoptionsansøgninger og børn. Tilsynsopgaven spænder imidlertid videre og omfatter bl.a. vigtige spørgsmål omkring arbejdsmetoder og organisation. Her er det ifølge mindretallet vanskeligt at forvente, at Adoptionsnævnet har de nødvendige kvalifikationer, mens det må være naturligt at knytte denne forventning til Civilrettsdirektoratet.

Mindretallet har endelig henvist til, at et særligt problem i forbindelse med den kritik af samrådernes og amtskommunernes virke på området, der gennem årene har været rejst, har været, at området synes at have unddraget sig politisk kontrol. Det synes derfor ifølge mindretallet ikke logisk at flytte tilsynet væk fra et område under ministeransvar.

Sammenfattende finder mindretallet, at der er meget, der taler for at lade tilsynsopgaverne forblive i Civilrettsdirektoratet, men at tilsynsopgaven må opprioriteres. Der henvises til betænkningen side 144-145.

3.2.3. Placering af samrådene og samrådssekretariatene

Et mindretal i udvalget (Foreningen af Statsamtsjurister og Foreningen af Statsamtmands repræsentant) har anført, at samrådene og samrådssekretariatene, der i dag henhører under amtskommunerne, bør henlægges til statsamterne, således at både forundersøgelse og bevillingsudstedelse foretages i statsamtligt regi. Mindretallet har bl.a. henvist til, at en samling af alle dele af en adoptionsogs behandling og afgørelse under samme myndighed vil medføre kortere sagsbehandlingstid og betyde en forenklet og mere overskuelig betjening af adoptionsansøgere.